

Nr 3.

Ankom till riksdagens kansli den 1 mars 1915 kl. 3 e. m.

Första kammarens första tillfälliga utskotts utlåtande nr 3, angående skrivelse till Konungen om åvägabringande av ändamålsenligare bestämmelser rörande överföring av flyttningsbetyg m. m.

I en inom första kammaren väckt och till dess första tillfälliga utskott hänvisad motion, nr 56, har herr Rooth hemställt, att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t tacktes dels vidtaga åtgärder för avhjälpande av de olägenheter, som äro förenade med skyldigheten för de flyttande att själva ombesörja överföringen av flyttningsbetyg, *dels ock* låta verkställa utredning ej mindre i vad mån inskränkning av antalet personliga förnamn i offentliga handlingar må kunna vidtagas än även angående utfärdande av bestämmelser om tillnamn. *Motionen.*

I avseende å motiveringen får utskottet hänvisa till motionen.

Vad angår den del av förevarande motion, som avser ändring i gällande bestämmelser rörande flyttning från en församling till en annan, synes uppenbart, att det förfarings sätt, som enligt nämnda bestämmelser skall tillämpas, är behäftat med högst betydande bristfälligheter. *Utskottet.*

Dessa synas så att säga hava sin brännpunkt i den sedan lång tid tillbaka på den enskilde vilande skyldigheten att vid avflyttning från en ort till en annan själv uttaga och medföra sitt flyttningsbetyg. Klart är, såsom också av motionären påpekats, att ett dylikt förfarings sätt erbjuder åtskilliga tillfällen till missbruk exempelvis i form av

Bihang till riksdagens protokoll 1915. 12 saml. 1 avd. 3 häft. (Nr 3—4.) 1

raderingar i syfte att få eventuella anteckningar om mindre god frejd och dylikt utesluta. Men framför allt förorsakas givetvis olägenheter ur beskattnings- och befolkningsstatistiska synpunkter därav, att en person under tiden från det flyttningsbetyget utskrivits från utflyttningsorten och tills det inskrivits i inflyttningsorten icke är någonstades i riket kyrkoskriven.

I detta samband torde dock böra framhållas, att vederbörande myndigheter särskilt i större landsortsförsamlingar icke alltid så som vederbör tillse, att de bestämmelser, som redan nu finnas, efterlevas, och att sålunda denna slapphet i sin mån orsakar, att dessa missförhållanden finnas till.

Vid övervägande av vilka åtgärder, som till undanröjande av de ifrågavarande missförhållandena lämpligen böra vidtagas, erbjuder sig osökt den utvägen att gällande bestämmelser rörande flyttningsbetygens överförande mellan församlingarne ändras därhän, att dessa betyg icke komma i allmänhetens händer, utan direkt översändas från pastorsämbete till pastorsämbete.

Motionären har i enlighet med de i motionen omförmälda sakkunnigas utlåtande föreslagit, att de flyttandes skyldighet att överföra flyttningsbetygen skulle utbytas mot skyldigheten att å pastorsexpeditionen i den församling, dit inflyttning skett, göra flyttningsanmälan. Denna skulle ske skriftligt å blankett, som för ändamålet kostnadsfritt skulle tillhandahållas allmänheten å pastorsexpeditionen samt å landsbygden jämväl av kronobetjäningen, varpå anmälan skulle av pastor ofördröjligen översändas till pastorsämbetet i utflyttningsorten, som skulle hava att inom viss tid översända flyttningsbetyg.

Inom utskottet har jämväl ett annat med motionärens nära besläktat förslag framkommit. Enligt detta skulle anmälan om flyttning ske hos pastor i utflyttningsorten, där den flyttande tillhandahölles flyttningsblankett, som, vederbörligen ifylld, av den flyttande överlämnades till pastor i inflyttningsorten, varefter denne efterskreve utflyttningsbetyget.

I valet mellan dessa enligt utskottets mening var för sig användbara förfaringssätt har utskottet för sin del ansett sig böra stanna vid det senare, då genom tillämpning av detsamma helt visst större säkerhet vunnos för att de uppgifter om föregående kyrkoskrivningsort m. m., som erfordras för vinnande av ny sådan, bleve riktigt uppgivna. Erfarenheten har nämligen visat, att dylika uppgifter stundom endast med svårighet kunna erhållas av de enskilde och i alla händelser mycket ofta icke äro av den beskaffenhet, att pastor i inskrivningsorten, där ju enligt motionärens förslag blanketten skulle ifyllas, av dem finge de

för pastors i utflyttningsorten avisering nödiga upplysningar så att den flyttande kunde i kyrkoböckerna uppletas.

Det torde tyvärr icke kunna undvikas, att vilketdera av nu nämnda förfaringssätt än bleve föreskrivet, prästerskapets redan nu avsevärda expeditiönsarbete skulle i någon mån komma att ökas. Dock är utskottet av den åsikten, att det inom utskottet framförda förslaget därutinnan erbjuder fördelar framför det av motionären förordade, då det nämligen, såsom ovan antytts, torde vara tydligt, att uppgifterna å en i utflyttningsorten, eventuellt med pastors biträde, ifyllt blankett i betydligt färre fall skulle föranleda förnyad kommunikering med den inflyttade eller till förnyad skriftväxling för erhållande av korrekta uppgifter.

De förfaringssätt, som ovan berörts, kunna givetvis i regeln icke komma till användning i fall av utflyttning ur riket. Härutinnan torde således vid en kommande lagstiftning särskilda föreskrifter böra meddelas.

I detta samband vill utskottet framhålla, att bestämmelserna angående överföring av flyttningsbetyg torde böra kompletteras därhän, att pastor i församling, där inflyttningsanmälan bort ske men oaktat anmaning underlåtit, berättigas hos pastor i utflyttningsorten direkt rekvirera och utfå dylikt betyg för den försumlige. Jämväl torde böra komma under övervägande, huruvida icke nu gällande påföljder för uraktlåten skyldighet att göra vederbörlig flyttningsanmälan borde skärpas. Den omständigheten att ifrågavarande skyldighet motsvaras av stora medborgerliga rättigheter torde berättiga att sådana strängare bestämmelser för framtiden komma att tillämpas. Då emellertid denna försumlighet stundom torde bero på okunnighet om vad som i här berörda avseende åligger envar medborgare och i alla händelser ett påpekande för den stora allmänheten om vikten och betydelsen av att ifrågavarande medborgerliga skyldigheter fullgöras torde motiveras av den okunnighet eller liknöjdhet, som i förevarande avseende så ofta kommit till synes, har utskottet i detta sammanhang även velat ifrågasätta, huruvida icke en kort sammanfattning av hithörande bestämmelser och dylikt borde införas i någon årgång av almanackan.

Såsom av motionären framhållits har förevarande fråga tidigare varit föremål för utredning och förslag utan att hittills hava föranlett någon mera ingripande åtgärd från Kungl. Maj:t. Utskottet har emellertid funnit de nu berörda olägenheterna så allvarliga, att utskottet icke förty funnit sig böra utan tvekan förorda, att åtgärder snarast vidtagas till desammas avlägsnande. Därtill kommer dessutom, att på senaste tiden inträdda förhållanden i särskild grad lära motivera en

riksdagens framställning i ämnet. Det torde nämligen böra ihågkommas, att den medborgerliga skyldighet, varom här är fråga, numera motsvaras även av rätten till statspension, varigenom åter ställes betydligt större krav på en ordnad kyrkoskrivning än tillförne.

Vad motionären i senare delen av motionen anført anser sig utskottet i det stora hela kunna biträda. Den rådande friheten att välja vilka och huru många förnamn föräldrarna finna för gott bör visserligen bibehållas, men torde en bestämmelse böra träffas, att allenast ett visst begränsat antal namn, som för identifiering anses nödvändigt, behöver införas i röstlängder, pensionsförteckningar, mantalslängder och dylika offentliga handlingar m. m. För detta ändamål kunde till födelseboken angivas och där antecknas det eller de namn, varmed barnet vanligen skall benämnas.

Vad frågan om efternamnen beträffar har denna tydligen en ganska stor betydelse icke minst ur identifieringssynpunkt. Här torde ytterligare reglerande bestämmelser icke längre böra saknas. Motionären har såsom det mest praktiska föreslagit, att i de fall, då släktnamn icke blivit i vederbörlig ordning antaget, barnen borde använda faderns tillnamn. Ehuru detta förslag uppenbarligen skulle komma större reda åstad i åtskilliga fall, torde det dock, icke minst med hänsyn till att ett icke oväsentligt antal barn, nämligen de s. k. oäkta, icke skulle kunna inordnas under dylika bestämmelser, böra sättas ifråga, huruvida icke, med de inskränkningar gällande namnförordning betingar, föräldrarna borde tillmätas en viss frihet att giva barnen det tillnamn, föräldrarna önska. Vid mognare år borde givetvis barnen med nämnda inskränkningar själva äga bestämma det tillnamn de vilja bära liksom det borde stå dem fritt att i sammanhang därmed göra anmälan om de förnamn, vid vilka de enligt vad ovan sagts må äga rätt benämnas i offentliga handlingar.

Till vad sålunda anförts vill emellertid utskottet i likhet med motionären även hava fogat den erinran, att det förmodligen snart nog kommer att befinnas nödigt att på annat sätt än genom blott angivande av personernas namn och födelsetid åstadkomma en fullt tillfredsställande identifiering. Särskilt torde med hänsyn till pensionsregistreringen anordningar i sådant syfte påkallas. Det system, som för sådant ändamål borde uppställas torde först efter omsorgsfull utredning av detta spörsmål kunna fastställas. Utskottet tillåter sig emellertid, isynnerhet som ett förtydligande av vad utskottet härutinnan åsyftar däri-genom torde vinnas, erinra om att ett jämförligt system av liknande skäl redan nu tillämpas vid inskrivning till värnpliktstjänstgöring.

På grund av vad utskottet sålunda beträffande de i motionen avhandlade ämnen anför, får utskottet hemställa,

att första kammaren måtte för sin del besluta, att i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t tacktes

1. vidtaga åtgärder för avhjälpande av de olägenheter som äro förenade med skyldigheten för de flyttande att själva ombesörja överföringen av flyttningsbetyg.

2. låta verkställa utredning ej mindre i vad mån inskränkning av antalet personliga förnamn i offentliga handlingar må kunna vidtagas än även angående utfärdande av bestämmelser om tillnamn samt föranstalta om de åtgärder som av en sådan utredning må påkallas.

Stockholm den 26 februari 1915.

På utskottets vägnar:

HUGO HAMMARSKJÖLD.

Vid ärendets slutbehandling inom utskottet hava närvarit: herrar *Hammar-skjöld, Hallberg, Sandler, Valerius Olsson, Forssman, Oscar Olsson* och *Gelin*.
